

BESLUTSFÖRSLAG/STYRANDE DOKUMENT

Godkänt datum 2009-10-14
Ärendenummer 0902183

Bidrag till patienter över 65 år med hemdialys

Ordförandens förslag

Hälso- och sjukvårdsnämndens förslag till regionfullmäktige:

1. Ersättning utgår med 1 000 kr/månad exkl. ersättning för vatten och avfallskostnad eller 2000 kr/månad inkl. ersättning för vatten och avfallskostnader till patienter, som påbörjat hemdialys efter 65 års ålder, och som inte kan erhålla handikappersättning. Detta gäller från 2010-01-01.

Sammanfattning

I Region Skåne finns för närvarande 5 patienter som har merkostnader för när de genomgår hemdialys och som inte får handikappersättning enligt lag. Det gäller de som fyllt 65 år och har påbörjat och genomgår hemodialysbehandling i hemmet. Hemdialys medför flera fördelar för många patienter bl.a. en betydligt bättre livskvalitet. För sjukvården motsvarar kostnaden för dialysbehandling i hemmet c:a 30% av kostnaden för dialysbehandling på sjukhus.

Då inget pågår på Socialdepartementet som ändrar förutsättningarna för dessa patienter föreslås att ett bidrag med 1000 kr/månad exkl. ersättning för vatten och avfallskostnad eller 2000 kr/månad inkl. ersättning för vatten och avfallskostnader till berörda patienter, som påbörjat hemdialys efter 65 års ålder.

Beskrivning av ärendet och skälen till förslaget

Region Skåne har hemställt till Socialdepartementet om att åldersgränsen för handikappersättning ska anpassas till den medicinska utvecklingen så att

även personer som passerat 65 årsdagen beviljas handikappersättning enligt samma villkor som personer vars funktionshinder uppstått innan personen fyller 65 år. Flera kontakter har också tagits med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) som rekommenderat att landstinget inte ska ta på sig kostnader som är Försäkringskassans ansvar. 2008 svarade SKL att utredning i ärendet pågick på Socialdepartementet. Våren 2009 har kontakter varit med politiker och tjänstemän på Socialdepartementet och ingen kände till att något pågick som kommer att ändra nuvarande regler kring handikappersättningen.

Enligt lagen om handikappersättning och vårdbidrag kan den som är sjuk eller funktionshindrad under vissa förutsättningar få handikappersättning fr.o.m. juli månad det år personen fyller 19 år. Det som krävs är att personen i fråga behöver mer tidskrävande hjälp av en person för att klara sina vardagliga sysslor, sitt arbete, sina studier eller har betydande merkostnader. Funktionshindret måste ha uppstått innan personen fyller 65 år och där stödbehovet har en varaktighet av minst ett år. Personen har således rätt till handikappersättning även efter fyllda 65 år och så länge behovet kvarstår. Handikappersättningen är 36, 53 eller 69 procent av prisbasbeloppet beroende på vilket behov av hjälp eller hur stora merkostnaderna är. Handikappersättningen är skattefri.

I Region Skåne finns ett antal patienter som regelbundet genomgår hemodialys- (bloddialys-) behandling. Bloddialys eller hemodialys, som brukar förkortas HD, innebär att kroppen renas direkt via blodet med hjälp av ett speciellt dialysfilter. Man har vanligen tre behandlingar per vecka och varje behandling pågår 5-6 timmar. Tiderna för behandling är förutbestämda enligt ett schema. Reningen av blodet sker utanför hopen i en "konstgjord njure" även kallad en dialysator. Blod pumpas via plastslangar till dialysa-tom och tillbaka igen. Processen övervakas och kontrolleras av en dialys-maskin.

Då dialys behandlingen sker på sjukhus beräknas kostnaden till c:a 5000 la. per dialystillfälle. Årskostnaden vid 3 dialystillfällen per vecka blir då 780 000 kr. Till denna summa ska läggas regionens kostnader för sjukresor.

Dialysbehandlingen kan även utföras i hemmet. I Region Skåne har den medicintekniska utvecklingen under senare år medfört att flera patienter genomgår hemodialysbehandling i hemmet. Hemdialys medför flera fördelar för många patienter, framför allt ger den större flexibilitet och oberoende. Dialysschemat kan anpassas till patientens livsstil och behöver inte påverka hans eller hennes arbete. Man slipper även resorna till och från sjukhuset. Behandling i hemmet häver dock att man kan och vill ta fullt

ansvar för sin behandling. Hjälp från en partner eller assistent kan i vissa fall vara nödvändig. För detta krävs en speciell utbildning i de olika momenten, vilket normalt tar några veckor. Vidare behövs ett visst utrymme i hemmet för maskinen och olika material som används.

Vid dialysbehandling i hemmet beräknas sjukvårdens kostnader till c:a 1 500 kr. per dialystillfälle, d.v.s. 234 000 kr/år. Kostnaden för dialysbehandling i hemmet motsvarar c:a 30% av kostnaden för dialysbehandling på sjukhus. För patienten innebär dialysbehandling i hemmet en betydligt bättre livskvalitet.

I Region Skåne finns för närvarande 5 patienter som - efter det att de fyllt 65 år - har påbörjat och genomgår hemodialysbehandling i hemmet. Dessa patienter har ingen möjlighet att erhålla handikappersättning trots att de får vidkännas motsvarande merkostnader, som de patienter vilka före sin 65-årsdag påbörjat hemodialysbehandling i hemmet.

Merkostnaderna vid hemodialysbehandling i hemmet består av bland annat specialmat med extra kosttillskott, energiförbrukning, vattenförbrukning, extra avfallshantering, extra tömning, tvättkostnader samt i vissa fall avgift för hemtjänst. I det fall patienten sköter dialysbehandlingen utan hjälp från hemtjänsten tillkommer kostnad för larm - vilket är patientsäkerhetskrav från hemodialysavdelningen. Kostnaden för patienter med dialys i hemmet beräknas till c:a 35 000 kronor per år.

Därför föreslås nu att ett bidrag utgå till berörda patienter med hemdialys som inte kan erhålla handikappersättning enligt gällande lagstiftning enligt följande.

Att ett bidrag med 1000 kr/månad exkl. ersättning för vatten och avfalls-kostnad eller 2000 kr/månad inkl. ersättning för vatten och avfallskostnader till berörda patienter, som påbörjat hemdialys efter 65 års ålder.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Förslaget motiverar patienter över 65 år att börja med hemdialys som ger ökad livskvalitet. Å ena sidan blir förslaget med bidrag till dessa patienter en merkostnad för Region Skåne upp till 120 000 kronor under 2010. Samtidigt är det en besparing med ca 4 miljoner kronor mot att dessa patienter skulle få sin dialys på sjukhus.

Samverkan med berörda personalorganisationer

Samverkan i detta ärende sker på sedvanligt sätt.

Henrik Hammar
Ordförande

Karin Christensson
Hälso- och sjukvårdsdirektör